

17 MAR 2008

Kommunal Landspensjonskasse
gjensidig forsikringsselskap
Org. nr: 938 708 606 Foretaksregisteret
Pb. 1733 Vika, 0121 Oslo
E-post: klp@klp.no
www.klp.no

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Oslo 12.03.2008

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i midlertidige folketrygdytelser

Innledning

KLP viser til høringsbrev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 13.12.2007 vedrørende "Høringsnotat med forslag om å erstatte rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad med en ny midlertidig folketrygdytelse (arbeidsavklaringspenger), og forslag om å innføre rett og plikt til arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner".

KLP oppfatter departementets forslag som en forenkling av rutiner og beregninger mht. folketrygdens korttidssytelser, og er positiv til dette. KLP ønsker ut over dette å kommentere en del forhold vi mener har betydning for samspillet mellom folketrygdens korttidssytelser og offentlig tjenestepensjon, og vi kommenterer i tillegg forhold der departementet særskilt ber om tilbakemeldinger.

KLP viser også til FNHs høringsuttalelse. Gjennom FNH er KLP del i, og støtter fullt ut, følgende uttalelse: *FNH ber [...] om at lov om foretakspensjon endres slik at utbetalingene fra den ytelsesbaserte tjenestepensjonsordningen kan utgjøre differansen mellom nivået i pensjonsplanen og korttidssytelsen i perioden med arbeidsavklaringspenger. Dersom lov om foretakspensjon ikke endres i tråd med vårt forslag, ber vi om at andre setning i §11-20 tas ut.*

Nummerering og navn på de ulike punktene nedenfor følger departementets oppbygging av høringsnotatet.

2. Arbeidsavklaringspenger og tilleggsstønader

Departementet foreslår at den nye ytelsen skal kalles *arbeidsavklaringspenger*, og ber om høringsinstansenes syn på valg av navn.

KLP finner at dette er et tungt og upraktisk begrep, og fremstår som vanskelig å huske. KLP har naturlig nok ikke lagt ned ressurser for å finne egnet navn til en folketrygdytelse, og vi har heller ikke gode forslag til alternative navn. Men vi lurte på om ikke "midlertidig inntektssikring", på tross av å være et to-delt navn, er bedre. Vi synes dette sier mer konkret hva ytelsen innebærer, fremstår subjektivt som enklere.

2.2.3 Aldersgrenser

Departementet legger opp til at det for arbeidsavklaringspenger skal være en øvre aldersgrense på 67 år.

KLP støtter en øvre aldersgrense på 67 år. Vi mener det er lite hensiktsmessig å legge ressurser i å prøve å føre arbeidstakere tilbake til arbeidslivet etter de er fylt 67 år, all den tid vi mener 67 år er og bør bli oppfattet som normal pensjoneringsalder. Av samme grunn mener vi også at aldersgrensen for arbeidsavklaringspenger ikke bør senkes til 62 år, selv om ny alderspensjon etter 2010 åpner for fleksibelt uttak fra 62 år. Dette bør for øvrig ses i sammenheng med tidspunkt for omregning av uførepensjon/uførestønad til alderspensjon, og vårt synspunkt forutsetter at eventuell ny uførestønad omregnes til alderspensjon ved 67 år (mindretallets modell) og ikke 62 år (flertallets modell). Dersom ny uførestønad/uførepensjon omregnes til alderspensjon ved 62 år, kan det være vanskelig å se for seg at arbeidsavklaringspenger kan innvilges etter 62 år.

2.2.4 Nedsatt arbeidsevne

Departementet foreslår at det ikke i seg selv skal anses at arbeidsevnen er nedsatt dersom en som følge av sykdom, skade eller lyte ikke lenger er i stand til å tjene like mye som før.

KLP har ingen synspunkt på dette, men gjør oppmerksom på at slike forhold kan gi rett til attførings- eller uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning.

Departementet foreslår videre at det skal være et vilkår for å få arbeidsavklaringspenger at arbeidsevnen er nedsatt med minst halvparten når ytelsen innvilges.

KLP viser til NOU 2007:04, der Uførepensjonsutvalget mener det bør vurderes å senke grensen til 33%. Vi mener det er vanskelig å se hvorfor grensen bør være høyere for en korttidsytelse enn det det eventuelt bør være for en langtidsytelse, og ber om at dette ses i sammenheng i det videre arbeid med folketrygdens uførepensjon. Innen offentlig tjenstepensjon er det ingen nedre grense.

Å sette en nedre grense på 50% reiser en del spørsmål. Er det slik at en lavere terskel (for eksempel 33%) vil medføre at flere kommer inn i et uføreløp, for så å lettere bli ytterligere ufør etter en periode? Eller kan det være slik at å sette en så høy terskel som 50% motvirker arbeidslinja ved at de personene som er 33% ufør blir tvunget inn i et uføreløp på 50% eller mer, med resultat at restarbeidsevnen ikke blir utnyttet?

Vi etterspør derfor en analyse på dette. Hva har for eksempel vært utviklingen for personer som har fått avslag på dagens midlertidige uføreytelser, med begrunnelse i at arbeidsevnen ikke har vært nedsatt med minst halvparten? Ser man at disse etter avslaget har gått tilbake til full/tidligere stillingsprosent? Eller har de fortsatt yrkeslivet i redusert stilling, der de uten en god tjenstepensjonsordning har tatt for eksempel 33% inntektstap selv? Eller ser man at disse har kommet tilbake ved en senere anledning med en høyere uføregrad? I den grad departementet har undersøkelser på slike forhold, hadde det vært nyttig for høringsinstansene å få del i dette.

2.3.2 Konsekvenser av brudd på kravet om aktivitet med sikte på å komme i arbeid

Departementet foreslår at brudd på avtalt aktivitet fører til at ytelsen faller bort inntil vilkårene for å motta ytelsen igjen er oppfylt, og at det gis en klar hjemmel for å stanse ytelsen når meldeplikten ikke overholdes.

KLP er positiv til at konsekvensene ved brudd på krav om aktivitet lovfestes. Krav til ytelse fra offentlig tjenstepensjon følger i hovedsak vedtak i folketrygden. Klarere hjemler for vedtak og i folketrygden vil dermed også gi klarere vedtak i tjenstepensjonsordningen.

2.4 Varighet

Departementet foreslår at ytelser etter kapittel 11 ikke skal gis lenger enn fire år, men at ytelsen i særlige tilfeller skal kunne gis over fire år. Innenfor fireårsperioden vurderer departementet to alternative modeller for å sikre at den totale perioden ikke blir for lang. I den første modellen er det ikke noen lovpålagt maksimal lengde på de enkelte vedtakene innenfor den ytre varigheten. Det vil da være opp til Arbeids- og velferdsetaten å vurdere hvor lange vedtaksperioder det er hensiktsmessig å gi innenfor den individuelt fastsatte ytre varigheten. I den andre modellen fastsettes det i lov en maksimal lengde på vedtaksperiodene på ett år om gangen, med mulighet for unntak i særskilte tilfeller.

KLP er enig i at det bør være en øvre grense for varighet, som gjerne kan være fire år. Dette vil gi en større forutsigbarhet for utbetalingene fra tjenstepensjonsordningen. Videre mener KLP at modell en ovenfor er mest hensiktsmessig. Mottaker av arbeidsavklaringspenger skal i henhold til § 11-8 ha plikter som fremgår av aktivitetsplanen. Vedtaksperiodens varighet bør derfor ses i sammenheng med aktivitetsplanen og den overordnede målsetting, og en bør unngå de administrative merbelastningene vi tror de årlige vedtak som foreslås i modell 2 vil medføre, og som vi tror også kan innebære administrative konsekvenser for tjenstepensjonsordningen.

2.5 Oppfølgingstidspunkter

Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter på hvorvidt det er behov for å lovfeste et minimumskrav til hvor ofte oppfølgingspunkter skal avtales.

KLP har ikke særskilte meninger om dette, men vi støtter tiltak som bygger opp under intensjonen, dvs. hyppig kontakt og oppfølging. Slike oppfølgingspunkter trenger nødvendigvis ikke ha konsekvenser for tjenstepensjonsordningen, da tjenstepensjonsordningen i hovedsak kun trenger informasjon om vedtaksperiodene (jfr. punkt 2.4 ovenfor).

2.8.1 Beregningsgrunnlag

Departementet foreslår at arbeidsavklaringspengene skal beregnes på grunnlag av mottakers pensjonsgivende inntekt året før evnen til å utføre et inntektsgivende arbeid ble nedsatt med minst halvparten. Departementet foreslår videre at en skal kunne legge et gjennomsnitt av den pensjonsgivende inntekten i de tre siste årene før samme tidspunkt til grunn dersom dette gir et høyere grunnlag.

KLP har ingen særskilte meninger om hvordan grunnlaget bør beregnes, ut over at arbeidsavklaringspenger bør beregnes på lik måte som eventuell ny uførepensjon/uførestønad. For det første bør man søke å unngå at det ene "lønner seg" i forhold til det andre. For det andre fordi man bør søke å unngå de administrative merbelastningene en eventuell omregning fra arbeidsavklaringspenger til uførestønad vil medføre.

2.9.3 Reduksjon av arbeidsavklaringspenger pga. samtidig arbeid

Departementet foreslår at ytelsen skal falle helt bort når mottaker jobber mer enn 60% (terskelverdi), men at terskelverdien skal kunne økes til 80% de siste seks månedene vedkommende mottar ytelsen.

KLP støtter nedgang til 20% i avslutningsfasen, da vi tror fleksibilitet er viktig ved tilbakeføring til arbeidslivet.

5. Forholdet til offentlige og private tjenstepensjonsordninger

Departementet viser til at det tidligere er varslet at det som en del av oppfølgingen av ny alderspensjon og Uførepensjonsutvalgets forslag til ny uføreytelse er nødvendig å vurdere forholdet til tjenstepensjonsordningene. Departementet legger opp til at en i denne gjennomgangen også må vurdere forholdet mellom arbeidsavklaringspenger og tjenstepensjon.

KLP er usikker på hva departementet legger i å vurdere forholdet mellom arbeidsavklaringspenger og tjenstepensjon, og når dette skal gjøres. I fall departementet i dette også legger å lage nye regler og rutiner (evt. nytt lovverk) for samordning av offentlig tjenstepensjon mot arbeidsavklaringspenger allerede fra 2009, synes vi det er lite hensiktsmessig. Dette pga. at endringer for langtidsytelser vil komme allerede fra 2010, og vi mener det er mest hensiktsmessig å se dette i sammenheng, og behandle dette samlet.

Dersom dagens samordningsregelverk videreføres, tillater vi oss samtidig å understreke det behov offentlige tjenstepensjonsordninger har for å få meldinger om denne ytelsen i tråd med eksisterende samordningslovgiving. Dette fungerer ikke tilfredsstillende i dag, og dette må følges opp. Opplysningene vi får fra NAV (tidligere folketrygden) vedrørende rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad er tilstrekkelig i samordningsøyemed. Opplysningene vi mottar fra NAV (tidligere arbeidsdirektoratet) vedrørende attføringspenger er ikke tilstrekkelig eller i en form som er praktisk for beregning av samordningsfradrag. Vi ber derfor om at NAV for denne nye ytelsen vil videreføre folketrygdens praksis for overføring av samordningsopplysninger, og ikke arbeidsdirektoratets.

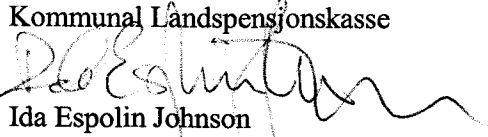
I tillegg vil vi igjen vise til FNHs høringsuttalelse mht. forholdet mellom lov om foretakspensjon og midlertidige uføreytelser fra folketrygden. Det har lenge vært allment akseptert at det er rimelig med en eller annen form for inntektssikring opp til 12G. Vi finner det i så måte lite hensiktsmessig å plassere enkeltpersoner i potensielt store økonomiske problemer med et inntektstap på opptil 70% i inntil 4 år. Vi tror også at dette vil være en ekstra byrde for individer som allerede er i en vanskelig situasjon.

Annet

I NOU 2007:04, foreslår Uførepensjonsutvalget at nivået for ny uførestønad skal være 66% av beregningsgrunnlag opp til 6G, men at det i pensjonsopptjeningen for alderspensjon skal medregnes rettigheter opp til 7,1G.

Vi kan ikke se at det fremgår i høringsnotatet hvilken pensjonsopptjening arbeidsavklaringspenger vil gi for folketrygdens alderspensjon. KLP mener det logisk sett ikke er noen grunn til at arbeidsavklaringspenger og eventuell ny uførestønad skal gi ulik opptjening for folketrygdens alderspensjon. I tillegg tror vi det vil gi administrative gevinster å ha mest mulig likt regelverk for korttids og langtids uføreytelser.

Med vennlig hilsen
Kommunal Landspensjonskasse

Ida Espolin Johnson
konserndirektør, Livsforsikring